

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ СТУДЕНТСЬКИХ ПРИЗВИСК

У статті йдеться про неофіційні іменування невеликих закритих колективів, а саме проаналізовано студентські прізвиська, згруповано їх за мотивами номінації.

Ключові слова: неофіційне іменування, прізвисько, мотивація, студентський сленг, відапелятивні та відантропонімі прізвиська.

Постановка проблеми та її актуальність. Прізвище, ім'я та по батькові – це паспортні дані, констатація факту існування особистості в той чи інший час, період чи століття. Вони можуть засвідчувати поширеність таких онімів на певних територіях, моду на імена або частотність їхнього використання. Якщо ж говорити про групу неофіційних іменувань, а саме про прізвиська, – то це дзеркало історії народу, його культури, традицій, вірувань, творчого потенціалу. Тож дослідження такого різновиду власних назв було і залишається *актуальним*, оскільки зміна формацій, умов життя, рівень освіти, вплив інших культур позначаються на процесі іменотворення. За визначенням Ф. Бацевича, кожен носій мови є одночасно носієм культури, тому мовні знаки мають здатність виконувати функцію знаків культури і слугують засобами представлення культурно-національної ментальності носіїв мови [3, с. 252].

Одним з актуальних завдань сучасної ономастики є ареальне дослідження неофіційних власних назв, оскільки генетично споріднені антропоніми, зафіксовані в низці діалектів (мов), розвивали різні конотації, асоціації залежно від культурно-історичного контексту. Тому детальні описи мотивації, походження неофіційних іменувань у різних регіонах України дають можливість установити спільне та відмінне в регіональній мовотворчості нашого народу.

Сучасні дослідження неофіційних іменувань представлені багатьма ракурсами спостереження такого типу онімів: семантика, мотивація, творення, гендерні особливості. Також в останні роки активніше розглядається питання про характер соціокультурного середовища, в якому виникають прізвиська, його вплив на присвоєння імені членові певного колективу. Тому прізвиська різних вікових груп усе частіше потрапляють у поле зору наукових розвідок мовознавців. *Метою* нашої статті є з'ясування специфіки мотивації студентських неофіційних іменувань. *Об'єктом* нашої студії стали студентські прізвиська, *предметом* – мотиваційні особливості лексичної бази, що лягла в основу творення вказаного типу онімів. Основне завдання дослідження полягало в тому, щоб розкрити значення зафіксованих нами онімів, визначити причини їхнього виникнення та встановити особливості студентського неофіційного іменника. Матеріалом для статті послугувало 150 прізвиськ, зібраних анкетним способом серед студентів філологічного факультету ОНУ імені І.І. Мечникова.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основна мета новітніх досліджень неофіційних антропонімів – показати мовну та соціальну сутність прізвиськ, їхню роль у побутовій комунікації сучасного суспільства, зв'язок з історичними та культурними традиціями в номінації денотата. З початком нового тисячоліття з'явилися інші аспекти вивчення неофіційних антропонімів: когнітивний (О. Карпенко), прагматичний (Н. Федотова), текстотворчий (Т. Денисова).

Важливим є питання теорії й дефініції терміна *прізвисько*, в яких домінувальним вважається когнітивний аспект, що є результатом народно-побутової пізнавальної діяльності в соціальному середовищі. Такий підхід передбачає з'ясування аксіологічної природи, у результаті виявлення якої соціум виокремлює суб'єктивно або об'єктивно важливі ознаки індивідів і вербалізує їх як фрагмент знання про навколишній світ, тобто надання прізвиськ є одним із компонентів когнітивного процесу, в якому формуються народні концепти та їхні вербалізатори й відтворюються як стверділі структури [14, с. 160].

Одним із завдань сучасної науки є вирішення проблеми розуміння та інтерпретації реальності, у тому числі психічної реальності людини, її особистого досвіду, зафіксованого в різного роду текстах. Н. Федотова у своїй дисертації пропонує розглядати прізвиська як тексти: «Прізвиська – антропоніми неофіційної сфери функціонування, які виражаються одним чи кількома словами та вживаються як стислі тексти, що відрізняються формальною структурно-семантичною нерозгорнутістю й розкриваються в мотиваційному / інтерпретаційному тексті. Вони характеризуються підвищеною інформативністю й експресивно-емоційною забарвленістю, компресують у своєму змісті характеристики зовнішніх і внутрішніх особливостей носія імені, імпліцитно представлені через асоціативний зв'язок з предметами чи явищами навколишньої дійсності» [19, с. 5].

Прізвисько як соціокультурне явище виникає у невеликих замкнених колективах, де воно виразно вмотивоване, підказане певною ситуацією й нагадує її постійно [15, с. 64]. На думку Т. Денисової, у прізвиську зафіксовано суб'єктивне уявлення номінатора про елемент об'єктивної дійсності (про людину). Пізнана дійсність, перед тим як відобразитися у прізвиську, підлягає обробці й узагальненню відповідно до усталеної в суспільстві системи цінностей, зіставляється з ідеалом, що є прийнятим у колективі [8, с. 6].

Основними ознаками оніма М. Лесюк називає відокремленість, призначення для обслуговування певного кола мовців, замкнутого колективу [9, с. 228]. О. Вербовацька, урахувуючи певні періоди життя людини, вважає, що індивідуальні прізвиська допомагають ідентифікувати особу шляхом характеристики таких її особливостей, які властиві лише їй (або ж властиві у більшій формі вияву, ніж іншим особам) і якими вона протиставляється усім іншим членам спільноти [6, с. 72].

Тож у більшості визначень йдеться про колектив як основний ареал, в якому створюється та функціонує прізвисько. Але в одних – прізвиська живуть і передаються з покоління в покоління (народно-побутова неофіційна система), а в інших – вони живуть тільки до того часу, поки існує колектив (шкільні, студентські прізвиська).

Антропоніми останнього типу виникають у невеликих закритих колективах, де молоді люди постійно спілкуються між собою, а тому усне розмовне мовлення є одним із джерел утворення неофіційних іменувань. Особливість творення таких онімів полягає в тому, що, постійно спостерігаючи один за одним, денотати провокують своїх однокласників чи однокурсників називати себе певними словами, зважаючи на особливості зовнішності, одягу, дефекти мовлення або вислови, які вони дуже часто використовують у своєму мовленні.

Вивчення й дослідження шкільних та студентських прізвиськ починає активніше привертати увагу лінгвістів. Крім дисертацій, у яких комплексно представлено аналіз

неофіційних іменувань осіб різного віку (частіше дорослого населення), виокремлюємо і роботи, де розглядаються прізвиська дітей та молоді: А. Чучвара досліджує прізвиська школярів [20], М. Наливайко звертається до дитячих прізвищ [10], А. Подворчан характеризує прізвиська студентсько-курсантського колективу [15], Н. Родіна – сучасні дитячі та молодіжні прізвиська [16], І. Стаханова – прагматику шкільних прізвищ [17] та ін.

З урахуванням прагмалінгвістичного підходу під прізвищем розуміється вид антропонімів – неофіційне додаткове ім'я людини, співвіднесене зі сферою міжособистісної взаємодії в певних комунікативних ситуаціях. Походження прізвиська, як правило, мотивоване, а значення обтяжене різними конотаціями [17, с. 5].

Прізвиська – це вторинні іменування людей. Головною причиною їх утворення є повторення однакових імен, а також наявність у соціумі осіб з особливими зовнішніми чи психологічними ознаками. Також причини прозивання часто залежать від громадської активності носія. Отже, прізвиська як один із видів вторинних знакових систем, що існують у мові, соціально обумовлені. О. В. Суперанська пише: «Ім'я як соціальний знак сприймається в плані його функціонування в мові. Та чи інша мовна форма імені зазвичай буває продиктована конкретною екстралінгвістичною ситуацією» [18, с. 57]. Частотність тих чи тих прізвищ певним чином обумовлені морально-психологічним кліматом соціуму, віковою і статевою диференціацією людей.

Виклад основного матеріалу. Серед неофіційних ідентифікаторів у реальній комунікації саме прізвиська є головними. Це побутова комунікативна одиниця, яка постійно вживається та сприймається людиною, передбачає організацію відносин індивідів у різних неформальних комунікативних ситуаціях. Найбільш активні прізвиська сьогодні наявні в дитячому та молодіжному середовищі, оскільки саме там відбувається соціалізація особистості, осмислення індивідуумом свого Я і свого місця в суспільстві; формується прізвиськова самосвідомість, що впливає на процеси соціалізації дітей та молоді [4, с. 33]. Одним із засобів соціалізації є розвиток мовленнєвої культури людини, культури спілкування в соціумі, в якій велику роль відіграє називання людини неформальними ідентифікаторами [16, с.34].

Різні стадії життя диференціюють антропонімоформули номінації та ідентифікації особи в колективі [11, с. 40]. О. Антонюк наголошує, що прізвиська в народно-побутовому розумінні мають свою соціальну, професійну й вікову стратифікацію: «У дитячому середовищі прізвиська називають *дражнилками*, а в молодіжному – *кликухою, поганялом*» [2, с. 21]. Такі імена дають часто спонтанно й ситуативно, без глибокого пізнання особливостей індивіда і диференціюються на прізвиська антропонімного походження; неофіційні назви, що містять характеристику носія; прізвиська, що містять будь-яку інформацію про носія [7, с. 284].

3. Нікуліна, порівнюючи прізвиська дорослого населення та дітей, зазначає, що індивідуальні прізвиська дорослих та школярів неоднорідні, їх можна поділити на три групи, які протиставляються в семантичному відношенні: 1. оцінно-характеризувальні – ті, що характеризують особу за якоюсь її індивідуальною ознакою (зовнішньою або внутрішньою); 2. генесіонімічні – характеризують особу, вказуючи на когось із родичів; 3. відпрізвищеві – не характеризують, а лише називають особу [12, с. 124]. Авторка зазначає, що перші два види майже однаково представлені в обох вікових групах, а от відпрізвищеві частіше використовується учнями (і студентами) як додатковий знак, що індивідуалізує в різноманітних неофіційних мовленнєвих ситуаціях.

Норми і частотність уживання прізвищ як самостійних іменувань багато в чому залежать від того, як ставляться до них їхні носії (сприймаються ними як образливі чи жартівливі). Особистість номінатора відіграє важливу роль в акті прізвищкової

номінації, адже створюючи прізвисько, наповнюючи його значенням, він не просто пізнає й оцінює суб'єкт (іншу людину) навколишньої дійсності, але й вербалізує свій когнітивний досвід із метою передачі його адресату за допомогою готових чи створених заново мовних одиниць [1, с. 7].

Студентський сленг накладає своє відбиття на особливості творення прізвиस्क. Мова студентів відрізняється від мови осіб інших вікових груп, що й зумовлює специфіку студентського іменотворення. Молодь намагається надати своєму мовленню лаконічності та експресивності, закодувати інформацію з метою привернення уваги оточення. Також активно поповнюється сучасний словник сленгізмів «модернізованою» лексикою іншомовного походження, і саме такі слова студенти намагаються «підхопити» першими.

Услід за дослідниками молодіжних прізвиस्क зібраний нами матеріал згідно з мотивацією розподіляємо між двома розрядами – відапелятивними та відантропонімними. Відантропонімні прізвиська складають найбільшу частину серед виявлених іменувань студентів. Такі прізвиська мотивовані:

1. прізвищами:

а) прізвиська виникли на основі різноманітних асоціацій, пов'язаних із прізвищем (синонімічної заміни чи семантичного зближення): *Боруля* (Мартинюк), *Ворона* (Сорокіна), *Жаливкін* (Кропивка), *(Бабка) Йожка* (Йожиця), *Князь* (Галицький), *Ключкова* (Замкова), *Очеретянський* (Комиш), *Пилка* (Сокирка), *Русалка* (Водян), *Шева* (Тарасенко);

б) іменування виникли внаслідок звукових асоціацій з іншими апелятивами: *Борсук* (Борисенко), *Гайка* (Гайдей), *Доня* (Донець), *Макарена* (Макаренко), *Мензурка* (Мазуренко), *Мультик* (Мунтян), *Муха* (Муковоз), *Пара* (Паровик), *Персик* (Першин), *Сметанка* (Сметанська), *Шишка* (Шишман), *Щука* (Ліщук). До цієї групи зараховуємо й оніми, які є оказіональними (часто іншомовними) звуковими інтерпретаціями прізвищ: *Антоніо* (Андронатій), *Боба* (Бабійчук), *Буніксон* (Бунь), *Диблан* (Диб'як), *Дибон* (Дабіжа), *Крузейро* (Круць), *Козюрфан* (Козюра);

в) іменування, які виникли шляхом редеривації прізвища носія (*редеривацією* називають процес відновлення епоніма – слова, котре колись послугувало твірним для цього прізвища): *Гусь* (Гусев), *Остан* (Остапенко), *Глина* (Глинський), *Грицько* (прізвище дівчини Грицкевич), *Івах* (Івахнин), *Латша* (Лапшина), *Липа* (Липова), *Макар* (Макаренко), *Паламар* (Паламарчук), *Сухий* (Сушко), *Цар* (Царевич);

г) прізвиська, які виникли в результаті усічення мотивувального слова: *Бучин* (Бучинська), *Лінч* (Лінчевська), *Козя* (Козінченко), *Меля* (Мельник), *Чигір* (Чигиринський; ніякої асоціації із загальною назвою «чигир – найпростіший механізм для піднімання води при зрошуванні невеликих ділянок землі» у студентів не виникає), *Шима* (Шименко);

г) частина прізвиस्क утворюється додаванням до усіченої основи прізвища пестливих суфіксів: *Генчик* (Генова), *Коржик* (Коржова), *Кропик* (Кропивіна), *Рогалик* (Рогальська), *Черник* (Черниченко), *Ярик* (Ярова), *Зикуля* (Зикова), *Жмурьонша* (Жмуріна);

д) оніми виникли шляхом додавання до прізвища суфіксів: *Лебедьок* (Лебідь), *Ткачуня* (Ткач), *Шпачок* (Шпак);

е) контаміновані прізвиська: *Поліщундра* (Поліщук + чучундра), *Шпілінчуало* (Шпілінчук + чучело);

2. іменами:

а) скорочені чи суфіксальні варіанти імен: *Іва* (Іванна), *Міла* (Людмила), *Тусік* (Натусік);

а) іншомовні форми імен: *Вано* (Іван), *Джульєтта* (Юлія), *Ніно* (Ніна);

б) звукові асоціації: *Галюн* (Галина), *Джем* (Женя), *Світлячок* (Світлана), *Калябатина*, *Кульок* (обидва до Коля), *Шарик* (Шурик), *Манюня* (Марія), *Мерлін Мурло* (Марина);

в) від імені по батькові: *Сєва* (Севаст'янівна), *Ванчик 2* (Іван Іванович).

Проблемі функціонування прізвиськ, утворених від власних назв, присвячено низку статей українських і зарубіжних ономастів. Дехто з дослідників, оцінюючи семантичний зміст таких прізвиськ, вважає, що вони виконують тільки номінативну функцію, є нехарактеризувальними [13, с. 60]. Однак існує й протилежна думка: у певної частини відпрізвисьцевих прізвиськ, крім номінативної, є ще й оцінно-характеризувальна функція. Подвійна мотивація в таких іменуваннях виникає тоді, коли прізвисьце настановує на асоціацію, яка з'являється у того, хто називає, з якоюсь рисою носія [5, с. 119].

Серед відапелятивних прізвиськ виокремлюємо оніми, мотивовані:

1. зовнішнім виглядом носія:

а) особливостями зовнішності в цілому: *Барбі* (весь час замріяна, без емоцій), *Демон* (дуже «страшний»), *Дух*, *Штрих* (високі та худі хлопці), *Манюня* (високого зросту), *Троль* (маленький), *Пух*, *Тумбочка* (невисокі та товстенькі); *Конг* (займається спортом, має міцну статуру), *Мужик* (виглядає дорослішим), *Наркоман* (ходить згорбившись); *Фреді* (схожий на Фреді Крюгера з фільму «Жах на вулиці В'язів»);

б) особливостями окремих частин тіла: *Біла та Пухнаста*, *Білосніжка* (біляві), *Гоблін* (дуже виражені надбрівні дуги), *Гоголь* (має темне довге волосся), *Губастик* (великі губи), *Котяра* (має негусті вуса), *Локатор* (у дівчини великі вуха), *Міккі Маус* (у дівчини кучеряве волосся, яке вона часто зав'язує у два хвостики, що нагадують вуха героя мультфільму), *Неандерталець* (широкі вилиці), *Носик* (довгий ніс), *Пушкін* (кучерявий), *Рибка* (витрішкуваті очі), *Рижка*, *Рокова Жінка* (дуже яскравий макіяж), *Син Булочника* (волосся зачесане з проділом посередині); *TV-парк* (квадратна форма голови), *Череп* (велика голова);

в) особливостями одягу та аксесуарами: *Доктор Ватсон* (носить смугасту кепку), *Хусточка* (любить носити різні хустки), *Матушка* (дівчина із побожної сім'ї, майже завжди носить косинку); *Шурик* (носить окуляри, як герой фільму «Нові пригоди Шурика»);

2. особливостями характеру: *Ботаника* (відмінниця), *Вайлет* (нічим не переймається), *Жало* (схидна), *Крейзі* (дівчина завжди збуджена, у настрої), *Куркуляка* (жадібний), *Ланша* (часто обманює), *Псих* (запальний), *Штірліц* (допитлива);

3. звичками та вподобаннями носія: *Авокадо* (студентка любить цей фрукт і вирощує його вдома), *Бочка* (любить пиво), *Горинич* (часто палить), *Динамо-чемпіон* (пристрасна вболівальниця), *Подружка* (хлопець завжди перебуває в оточенні дівчат);

4. особливостями мовлення: *Лая* (не вимовляє літери Р), *Сюсю* (дівчина специфічно вимовляє звук [с]), *Окей* (часто повторює це слово), *Пужик* (дівчина усіх своїх друзів називає цим словом);

5. родом занять: *Наше Радіо* (працює на радіо), *Хвотомодель* (дівчина займається у школі моделей), *Актриса* (грає в театрі).

Тож, як бачимо, серед відапелятивних студентських прізвиськ переважають назви, мотивовані зовнішнім виглядом носія. І це є загальнонародною тенденцією. О. Антонюк зазначає: «Прізвиська, що відображають зовнішні ознаки людини, або так звані «портретні», становлять найбільшу групу як за кількістю самих прізвиськ, так і за лексико-семантичним розмаїттям тих слів, на основі яких вони виникли» [2, с. 56–57]. Такі номінації виконують як ідентифікаційну, так і характеризувальну функції, оскільки більшість із них має яскраве емоційно-експресивне значення.

Висновки та перспективи дослідження. Таким чином, найчисельнішими є групи студентських прізвиськ, в основі мотивації яких перебуває офіційна назва, а саме – прізвище, та особливості зовнішності. За структурою такі оніми переважно однокомпонентні й виражені іменниками. Слід зауважити, що серед досліджених нами студентських неофіційних іменувань так званих «злих прізвиськ» (які частіше функціонують у шкільних колективах) дуже мало. Це підтверджує думку про те, що чим старшою стає дитина, тим більше змінюється її сприймання світу та оточення: від «жорстокості» у ставленні до однокласників та їх прозиванні (у віці 12-14 років) вона переходить до лояльнішого відчуття колективу. У перспективі плануємо порівняти способи творення студентських та шкільних прізвиськ.

Література

1. Антонюк О. Про два підходи до вивчення семантики прізвиська. *Філологічні трактати*. 2010. Т. 2. № 2. С. 5–12.
2. Антонюк О.В. Сучасні прізвиська Донеччини (семантика і структура) : дис. ... канд. філол. наук. Донецьк, 2011. 296 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ : Вид. центр «Академія», 2004. 344 с.
4. Береговская Э.М. Молодежный сленг: формирование и функционирование. *Вопросы языкознания*. 1996. № 3. С32-41.
5. Боронина О. В. К вопросу об отфамильных прозвищах. *Собственные имена в системе языка*. Свердловск, 1980.
6. Вербовецька О. Індивідуальні прізвиська, мотивовані внутрішніми ознаками та особливостями поведінки носія (на матеріалі антропонімії Тернопільщини). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство*. Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2017. Вип. I (27). С. 72-76.
7. Выборная Е. Современные школьные прозвища. *Przezwiseka i przydomki w językach słowiańskich. Część I.* / Pod redakcją Stefana Warchola. Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1999. С. 283 – 295
8. Денисова Т. Т. Прозвища как вид антропонимов и их функционирование в современной речевой коммуникации (на материале прозвищ Шумячского и Ершичского районов Смоленской области) : автореф. дис... канд. филол. наук. Смоленск, 2007. 22 с.
9. Лесюк М. Прізвиська жителів гуцульських сіл. *Przezwiseka i przydomki w językach słowiańskich. Część I.* / Pod redakcją Stefana Warchola. Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1998. S. 227– 240.
10. Наливайко М. Я. Українські дитячі прізвиська. *Новітня філологія*. № 1. Миколаїв : МДГУ, 2005. С. 109–113.
11. Медвідь-Пахомова С. М. Еволюція антропонімних формул у слов'янських мовах. Ужгород, 1999. 248 с.
12. Никулина З. П. О специфике индивидуальных прозвищ разных возрастных групп (на материале отфамильных местных прозвищ). *Проблемы лексикологии, фразеологии и лексикографии сибирских говоров*. Красноярск, 1975. С.122-127.
13. Никулина З. П. Состав и функционирование прозвищ, используемых для именованія одного лица. *Русское слово в языке и речи*. Сб. научн. тр. / Отв. ред. З. П. Никулина. Кемерово, 1976а. С. 59 - 63.
14. Павлюк В. Лінгвістичний статус прізвиська та його місце в антропонімії. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство)*. 2014. Вип. 19. С. 157-162.

15. *Подворчан А.З.* Прізвисько як соціокультурне явище у студентсько-курсантському колективі. *Мова і право* : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 26 жовтня 2018 р.). Дніпро : ДДУВС, 2018. С. 62-64

16. *Родина Н. А.* Современные детские и молодежные прозвища: структурно-семантический и функционально-динамический аспекты : диссертация ... кандидата филологических наук : 10.02.01. Смоленск, 2014. 254 с.

17. *Стаханова И. С.* Прагматика школьных прозвищ : автореф. дис. ... канд. филол. наук. Волгоград, 2011. – 23 с.

18. *Суперанская А. В.* Структура имени собственного. Фонология и морфология. Москва : Наука, 1969. 208 с.

19. *Федотова Н. М.* Сучасні прізвиська Луганщини: когнітивна прагматика творення тексту оніма : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2008. 20 с.

20. *Чучвара А.* Когнітивні чинники формування неофіційного найменування сільського школяра (на матеріалі опитування учнів загальноосвітніх шкіл Львівської області). *Українознавство*. 2013. № 2. С. 127-131.

References

1. *Antoniuk, O.* (2010), *On two approaches to the study of the semantics of a nickname* [Pro dva pidkhody do vyvchennia semantyky pryzvyska], *Filolohichni traktaty*, vol. 2, № 2, pp. 5–12.

2. *Antoniuk, O. V.* (2011), *Modern nicknames of Donetsk region (semantics and structure) : author's thesis* [Suchasni pryzvyska Donechchyny (semantyka i struktura) : dys. ... kand. filol. nauk], Donetsk, 2011, 296 p.

3. *Batsevych, F. S.* (2004), *Fundamentals of communicative linguistics: a textbook* [Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky : pidruchnyk], Vyd. tsentr "Akademiia", Kyiv, 344 p.

4. *Beregovskaya, E. M.* (1996), *Youth slang: formation and functioning* [Molodezhny sleng: formirovanie i funktsionirovanie], *Voprosy yazykoznaniiya*, № 3, pp. 32–41.

5. *Boronina, O. V.* (1980), *On the question of nicknames based on surnames* [K voprosu ob ofamilnykh prozvizhchakh], *Sobstvennye imena v sisteme yazyka*, Sverdlovsk.

6. *Verbovetska, O.* (2017), *Individual nicknames, motivated by internal characteristics and features of the owner's behavior (based on the anthroponymic material of Ternopil region)* [Indyvidualni pryzvyska, motyrovani vnutrishnimy oznakamy ta osoblyvostiamy povedinky nosiia (na materialii antroponimii Ternopilshchyny)], *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Movoznavstvo, Ternopil'skyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni Volodymyra Hnatiuka, Ternopil*, vyp. I (27), pp. 72-76.

7. *Vybornovaya, Ye.* (1999), *Modern school nicknames* [Sovremennye shkolnye prozvizhcha], *Przezviska i przydomki w językach słowiańskich. Część 1 / Pod redakcją Stefana Warchola, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin*, pp. 283-295.

8. *Denisova, T. T.* (2007), *Nicknames as a type of anthroponyms and their functioning in modern speech communication (based on the nicknames of the Shumyachsky and Ershichsky districts of the Smolensk region) : author's thesis* [Prozvizhcha kak vid antroponimov i ikh funktsionirovanie v sovremennoy rechevoy kommunikatsii (na materiale prozvizhch Shumyachskogo i Yershichskogo rayonov Smolenskoj oblasti) : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk], Смоленск, 22 p.

9. *Lesiuk M.* (1998), *Nicknames of inhabitants of Hutsul villages* [Prizvyska zhyteliv hutsul'skykh sil], *Przezviska i przydomki w językach słowiańskich. Część 1 / Pod redakcją*

Stefana Warchola, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin, s. 227-240.

10. Nalyvaiko, M. Ya. (2005), *Ukrainian children's nicknames* [Українські дитячі прізвиська], *Novitnia filolohiia*, № 1, MDHU, Mykolaiv, pp. 109–113.

11. *Medvid-Pakhomova, S. M.* (1999), The evolution of anthroponymic formulas in Slavic languages [Evolutsiia antroponimnykh formul u slovianskykh movakh], *Uzhhorod*, 248 p.

12. *Nikulina, Z. P.* (1975), *On the specifics of individual nicknames of different age groups (based on the material of the local nicknames, which based on surnames)* [О спetsifike individualnykh prozvischch raznykh vozrastnykh grupp (na materiale ofamilnykh mestnykh prozvischch)], *Problemy leksikologii, frazeologii i leksikografii sibirskikh govorov*, Krasnoyarsk, pp. 122-127.

13. *Nikulina, Z. P.* (1976), *Composition and functioning of nicknames, which are used to name one person* [Sostav i funktsionirovanie prozvischch, ispolzuemykh dlya imenovaniya odnogo litsa], *Russkoe slovo v yazyke i rechi*, Kemerovo, pp. 59-63.

14. *Pavliuk, V.* (2014), *Nicknames' linguistic status and its place in anthroponymy* [Linhvistychnyi status prizvyska ta yoho mistse v antroponimii], *Naukovi zapysky [Vinnytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho]*. Serii : Filolohiia (movoznavstvo), vyp. 19, pp. 157-162.

15. *Podvorchan, A. Z.* (2018), *Nickname as a socio-cultural phenomenon in the student-cadet collective* [Prizvysko yak sotsiokulturne yavyshe u studentsko-kursantskomu kolektyvi], *Mova i pravo*, DDUVS, Dnipro, pp. 62-64.

16. *Rodina, N. A.* (2014), *Modern children's and youth nicknames: structural-semantic and functional-dynamic aspects : author's thesis* [Sovremennye detskie i molodezhnye prozvischcha: strukturno-semanticheskyy i funktsionalno-dinamicheskyy aspekty : dys. ... kand. filol. nauk], Smolensk, 254 p.

17. *Stakhanova, I. S.* (2011), *The pragmatics of school nicknames: author's thesis* [Pragmatika shkolnykh prozvischch : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk], Volgograd, 23 p.

18. *Superanskaya A. V.* (1969), The structure of a proper name. Phonology and morphology [Struktura imeni sobstvennogo. Fonologiya i morfologiya], *Nauka*, Moskva, 208 p.

19. *Fiedotova, N. M.* (2008), *Modern nicknames of Lugansk region: cognitive pragmatics of the text of onym : author's thesis* [Suchasni prizvyska Luhanshchyny : kohnityvna prahmatyka tvorennia tekstu onima : dys ... kand. filol. nauk], Kharkiv, 20 p.

20. *Chuchvara, A.* (2013), *Unofficial village pupil names cognitive factors formation (on the materials of Lviv region general education schoolchildren questioning)* [Kohnityvni chynnyky formuvannia neofitsiinoho naimenuvannia silskoho shkoliara (na materialy opytuvannia uchniv zahalnoosvitnikh shkil Lvivskoi oblasti)], *Ukrainoznavstvo*, № 2, pp. 127-131.

А. В. Сеник,

*Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра украинского языка*

МОТИВАЦИОННЫЙ АСПЕКТ СТУДЕНЧЕСКИХ ПРОЗВИЩ

В статье рассматриваются неофициальные именованные небольших закрытых коллективов, а именно проанализированы студенческие прозвища, выделены группы по мотивам номинации.

Ключевые слова: неофициальное именование, прозвище, мотивация, студенческий сленг, видапелятивни и видантропонимни прозвища.

MOTIVATIONAL ASPECT OF STUDENT NICKNAMES

Modern studies of informal names are presented from different angles of observation: semantics, motivation, creation and gender peculiarities of this type of onyms. The issue of characters of the sociocultural environment, in which nicknames appear, and its influence on assignment of a name to a member of a certain collective is also being considered more actively in recent years. School and student nicknames are appearing in linguists' field of view more and more often. *The purpose* of our investigation is to find out the motivational features of student nicknames. *The object* of our study is student nicknames. *The subject* is motivational features of the lexical base, which formed the basis for the creation of this type of onyms. The main task was to reveal the meaning of noted onyms, to determine the reasons for their appearance and to ascertain the features of the student unofficial onomasticon. The nicknames of students of the philological faculty of Odesa I. I. Mechnikov National University served as material for the article.

Student slang reflects on the peculiarities of creating nicknames. The language of students differs from the language of people of other age groups, and this is what determines the specifics of student naming.

Individual nicknames of students are grouped into two categories by origin – nicknames of appellative origin nicknames of anthroponymic origin. Nicknames of anthroponymic origin make up the largest part of discovered names. They are motivated by the official names and surnames of bearers. Names, motivated by the features of bearer's appearance, establish the largest group of onyms of appellative origin. By structure, such onyms are mostly one-component and expressed by nouns. Among the studied student nicknames, onyms with neutral or ameliorative meaning are predominant.

Key words: unofficial name, nickname, motivation, student slang, nicknames of appellative origin, nicknames of anthroponymic origin.